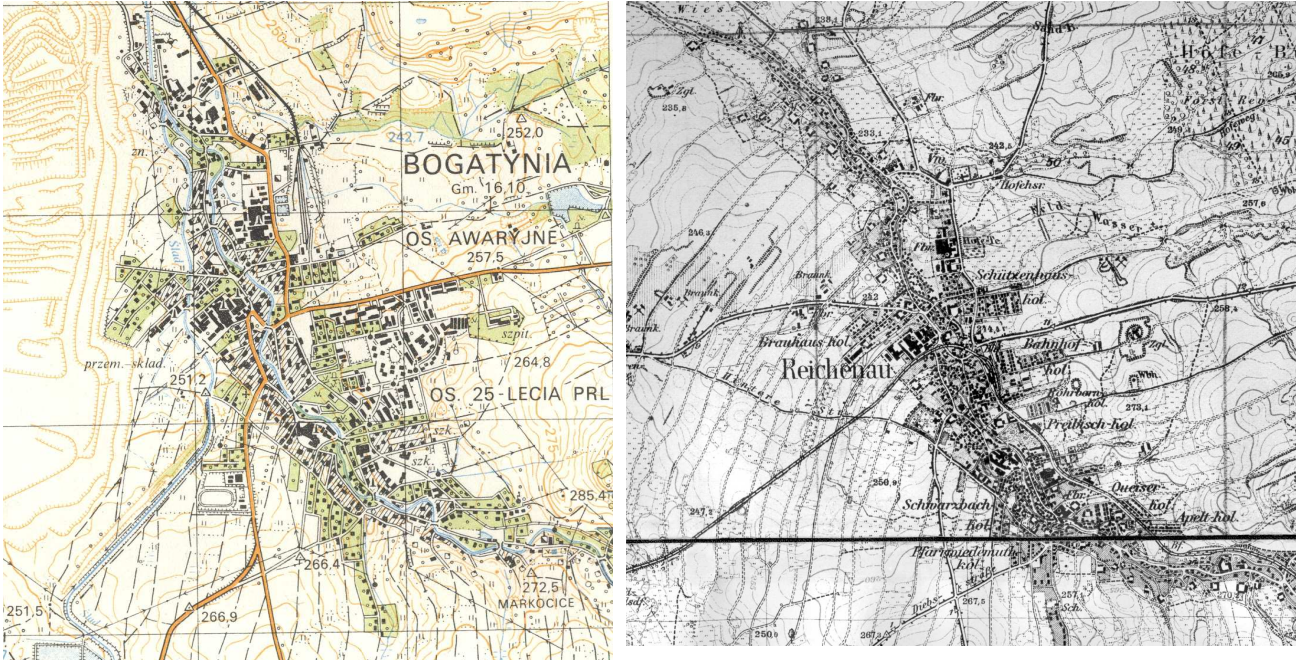
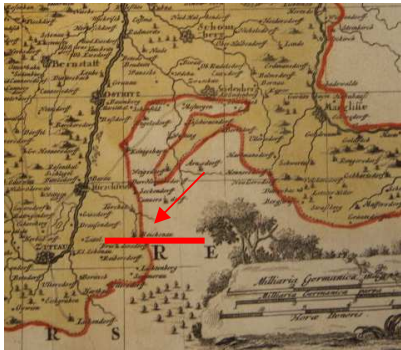

KARTA ADRESOWA GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTEKÓW

1. Obiekt UKŁAD HISTORYCZNO – URBANISTYCZNY DAWNEJ WSI BOGATYNIA		5. Miejscowość BOGATYNIA	
2. Obecna funkcja miasto	3. Materiał	4. Datowanie 1262 r. – pocz. XX w.	6. Gmina BOGATYNIA
21. Fotografia 		7. Powiat zgorzelecki	
		8. Województwo dolnośląskie	
		9. Kod pocztowy 59-920	
		10. Adres	
		11. Lokalizacja	
		12. Lokalizacja archeologiczna Nr obszaru AZP – Nr stanowiska na obszarze AZP – Nr stanowiska w miejscowości -	
		13. Nr ewidencyjny działki cały obszar miasta	
		14. Własność różne formy własności	
		15. Rodzaj użytkowania różne	
		16. Informacja o ochronie Wpis do rej. zab. pod nr 607/J z dnia 26.02.1980 r. Zapis w planie zagospodarowania przestrzennego – uchwała Rady Gminy i Miasta w Bogatyni z dnia 05 sierpnia 2002 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Bogatyni, rozdz. VI – Ochrona dziedzictwa kulturowego (Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego nr 218 z dnia 16.10.2002 r., poz.3000).	
18. Stan zachowania zachowany w 90% , czytelny układ urbanistyczny	19. Wpisujący dane Krzysztof Kurek	20. Data wykonania ewidencji wrzesień 2006	17. Rodzaje zagrożeń zagrożenia inwestycyjne względem układu urbanistycznego i szkody górnicze

22. Uwagi

Pierwsza udokumentowana wzmianka źródłowa dotycząca Bogatyni pochodzi z 1262 r, kiedy to rycerz Werner von Opal odsprzedaje czynsz klasztorowi w Marienthal. Rozwój wsi związany z krzyżującymi się w tym miejscu dwoma starymi szlakami handlowymi. Wskazuje się jako centrum rozwoju średniowiecznej miejscowości dzisiejszy Plac Bohaterów Warszawy (zlokalizowany przy kościele Piotra i Pawła), ul. Waryńskiego, 1-go Maja, zach. część ul. Kościuszki. W 1424 r. wieś znacząco zniszczona przez wojska husyckie. Odbudowana ,szybko rozwinęła się w XVII –XVIII w jako ośrodek tkactwa chałupniczego – rozwój miejscowości wzdłuż rzeki Miedzianki przy ciągach dzisiejszych ulic: Turowskiej, Nadbrzeżnej, Spółdzielczej, Kościuszki Listopadowa, Armii Czerwonej. Zabudowa ulicowa wypełniona wolnostojącymi budynkami mieszkalno-gospodarczymi tkaczy o charakterystycznej konstrukcji przysłupowo-zrębowej i ryglowej. Rozwój miejscowości nastąpił w XIX w. , a wzmógłony ruch budowlany nasilił się w jego drugiej połowie, co było związane z rozwojem przemysłu włókienniczego, bawełnianego. Rozbudowano nową sieć dróg, ukończono budowę linii kolejowej, powstały liczne kompleksy budynków fabrycznych (przy ul. Zgorzeleckiej, Daszyńskiego, Kilińskiego, II AWP, Kościuszki). W związku z nowym, przemysłowym charakterem miejscowości są wznoszone reprezentacyjne domy mieszkalne i budynki użyteczności publicznej – np. na ul. Daszyńskiego. Przy kompleksach fabrycznych powstają wille fabrykantów. Od pocz. XX w. buduje się przyfabryczne kolonie domków jednorodzinnych np. przy ulicach: Chopina, Słowiańskiej, Warszawskiej, Zamojskiego, Piastowskiej, Jagiellońskiej, Przdowników Pracy. Po 1945r powstająca współczesna zabudowa nie ingeruje w historyczny układ przestrzenny – dzielnice współczesnych bloków mieszkaniowych usytuowano poza dawną Bogatynią. Zniszczone natomiast zostają fragmenty miasta w wyniku działalności inwestycyjnej KWB „Turów” – pół. część ul. Turowskiej, zach. część ul. Kochanowskiego, Jagiellońskiej, Przdowników Pracy. W wyniku niewłaściwej działalności inwestycyjnej, zaniedbań, zniszczeniu i degradacji uległa liczna zabudowa przysłupowa ulic Kościuszki, Turowskiej, Placu Bohaterów Warszawy nr 3, karczma „Twardowski” przy ul. Armii Czerwonej. Rewitalizacji ze względu na wybitne wartości architektoniczne i urbanistyczne z odbudową zlikwidowanej zabudowy wymaga ciąg zabudowy ulic: 1Maja, Waryńskiego, Turowskiej, Kościuszki, Bojowników o wolność i Demokrację. **Wymagane, na wniosek Urzędu Miasta i gminy Bogatynia, uściślenie granic wpisu do rejestru zabytków układu urbanistycznego miasta Bogatyni.** Dokumentacja: dokumentacja budowlana i konserwatorska znajdująca się w zasobach WUOZ w Jeleniej Górze – *Studium Historyczno-urbanistyczne Miasta Bogatyni, PKZ Wrocław, maszynopis, rok 1985* . Bibliografia: *F.L. Engelmann. Geschichte von Reichenau. Reichenau (1904-1905); ks. M. Kogut. Zarys dziejów katolickiej parafii w Bogatyni. Bogatynia 1993 r.; M. Iwanek, E. Orłowska. Bogatynia i okolice. Zarys dziejów. Jelenia Góra 1994 r.*

Mapa Weigla z 1717 r.
Z przedstawieniem Reichenau

Widok od pd. –wsch. z pocz. XIX w.

Zdjęcie lotnicze z lat 30. XX w.